Perustuslakivaliokunta

Tiistai 15.10.2024 klo 10.00—10.55

Läsnä
puheenjohtaja Heikki Vestman kok
varapuheenjohtaja Vilhelm Junnila ps
jäsen Fatim Diarra vihr (4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
jäsen Hannu Hoskonen kesk (4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
jäsen Atte Kaleva kok (4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
jäsen Johannes Koskinen sd
jäsen Jarmo Lindberg kok
jäsen Mira Nieminen ps
jäsen Johanna Ojala-Niemelä sd
jäsen Karoliina Partanen kok
jäsen Onni Rostila ps
jäsen Ville Skinnari sd (1, 2, 4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
jäsen Paula Werning sd (4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
jäsen Johannes Yrttiaho vas (4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Johannes Heikkonen
valiokuntaneuvos Mikael Koillinen
valiokuntaneuvos Liisa Vanhala

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 9 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle sosiaaliturvarahastojen säästöjen valtion ja kuntien talouden vahvistamiseen ohjaamista ja sairauspäivärahan muutoksia koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 123/2024 vp

Asiantuntijalausunto HE 123/2024 vp PeV 15.10.2024 hallitusneuvos Marjaana Maisonlahti, sosiaali- ja terveysministeriö Asiantuntijalausunto A 3
Asiantuntijalausunto HE 123/2024 vp PeV 15.10.2024 professori Toomas Kotkas Asiantuntijalausunto B 3
Asiantuntijalausunto HE 123/2024 vp PeV 15.10.2024 professori Kaarlo Tuori Asiantuntijalausunto C 3

Valmis
5.1

Asiantuntijalausunto HE 123/2024 vp PeV 15.10.2024 apulaisprofessori Anu Mutanen Asiantuntijalausunto D 3

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- hallitusneuvos Marjaana Maisonlahti, sosiaali- ja terveysministeriö, liite
- erityisasiantuntija Hannele Tanhua, sosiaali- ja terveysministeriö
- professori Toomas Kotkas, liite

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:
- professori Kaarlo Tuori, liite
- apulaisprofessori Anu Mutanen, liite

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 70/2024 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Valiokunta kävi yleiskeskustelun loppuun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Päätettiin lisätä uusi kappale 12 seuraavasti: ”Hallituksen esityksessä (s. 8) tehdään selkoa siitä, että jälkikäteistarkistuksen mukainen rahoituksen lisäys tai vähennys viedään osaksi koko maan laskennallista rahoitusta, jolloin se jakautuu hyvinvointialueille rahoituslain määräytymistekijöiden mukaisesti. Rahoituksen tason korotus ei siten kohdennu juuri niille hyvinvointialueille, joilla kyseisen vuoden rahoitus on jäänyt toteutuneita kustannuksia pienemmäksi.”

Päätettiin poistaa kappaleesta 13, josta oli tullut kappale 14, kaksi viimeistä virkettä.

Päätettiin muuttaa kappaleen 17, josta oli tullut kappale 18, viimeinen virke kuulumaan seuraavasti: ”Hyvinvointialueen rahoituksen riittävyyden ja perustuslain 19 §:n 3 momentin mukaisten oikeuksien turvaamisen kannalta valiokunnan mukaan merkityksellistä on, että lisärahoituksen saamiseen on edellytysten täyttyessä lakiin perustuva oikeus, eikä myöntäminen riipu tältä osin valtioneuvoston harkinnasta.”

Päätettiin muuttaa kappaleen 18, josta oli tullut kappale 19, ensimmäinen virke kuulumaan seuraavasti: ”Perustuslakivaliokunnan mielestä rahoituslain 11 §:ään perustuvaa lisärahoitusoikeutta voidaan pitää viime kädessä riittävänä perustuslain 19 §:n 3 momentin edellyt-

tämän turvaamisvelvollisuuden toteuttamisen näkökulmasta, edellyttäen, että oikeus lisärahoitukseen toteutuu edellä viitattujen perustuslakivaliokunnan lausuntojen mukaisesti.”

Päätettiin lisätä kappaleeseen 22, josta oli tullut kappale 23, viimeiseen virkkeeseen sana ”edelleen”.

Päätettiin muuttaa kappaleen 25, josta oli tullut kappale 26, viimeinen virke kuulumaan seuraavasti: ”Perustuslakivaliokunta pitää välttämättömänä, että myös nyt ehdotettujen muutosten vaikutuksia ja toimivuutta seurataan tarkasti käyttäen objektiivisia vertailutietoja sekä tarveperusteiden arvioinnissa että hyvinvointialueiden ja niiden palvelujen kustannuskehityksen seurannassa ja että havaittuihin ongelmiin puututaan asianmukaisesti.”

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 124/2024 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi A 5

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Päätettiin lisätä kappaleen 3 toiseen virkkeeseen sana "perusoikeussäännöksen".

Päätettiin lisätä kappaleen 4 perään seuraavat sivulauseet: "vaan toimeentulotukijärjestelmän avulla on pyritty turvaamaan sosiaalisesti hyväksyttävää elintasoa, mikä on useimmissa tapauksissa enemmän kuin perustuslain 19 §:n 1 momentissa taattu oikeus (PeVL 11/2023 vp, kappale 4, PeVL 31/1997 vp, s. 2/II)."

Päätettiin lisätä uusi kappale 11 seuraavasti: "Perustuslakivaliokunnan mielestä estettä ei kuitenkaan ole sille, että valtiontalouden säästöjä voidaan kansantalouden ja julkisen talouden tilan huomioiseksi kohdentaa määrältään verraten vähäisiinkin menovähennyksiin tarvittavien valtiontalouden säästöjen aikaansaamiseksi."

Päätettiin poistaa kappaleen 14, josta oli tullut kappale 15, kaksi ensimmäistä virkettä.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työriitojen sovittelusta ja eräiden työtaistelutoimenpiteiden edellytyksistä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 146/2024 vp

Asia on saapunut perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle.

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman. Kutsutaan kuultaviksi: työ- ja elinkeinoministeriön edustaja, professori emeritus Niklas Bruun, professori Mikael Hidén, apulaisprofessori Jari Murto, professori Janne Salminen, oikeustieteen tohtori Jorma Saloheimo ja professori Kaarlo Tuori.

7. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

8. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on keskiviikkona 16.10.2024 klo 9.30.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Mikael Koillinen